

ITÄMERIHAASTE – VIISI AALTOA ITÄMEREN HYVÄKSI

SEURANTA

1. KIRKKAAT RANNIKKOVEDET

Jäteveden puhdistus, viemäriverkosto ja hulevedet

TOIMENPITEET KAUELLE 2016 - 2018	TOTEUTUMINEN
Keskustan alueella vuonna 2014 tehtyä hulevesisuunnittelua jatketaan. Suunnitelma valmistuu vuonna 2016.	Suunnitelma on valmistunut.
Toteutetaan Manner-Naantalin osayleiskaavatyön yhteydessä vuonna 2015 laadittua hulevesisuunnitelmaa.	Vuonna 2016 on laadittu kartoitus hulevesien valuma-alueista ja pääuomista.
Kaavojen laatimisen yhteydessä otetaan huomioon hulevesiasiat ja tehdään yhteistyötä eri viranomaisten ja toimijoiden kanssa.	Asia on huomioitu tapauskohtaisesti asemakaavatyön yhteydessä. Uusiin asemakaavoihin on lisätty hulevesimääräyksiä.
Hulevesien käsittelyssä toteutustavaksi valitaan paras ratkaisu vesistön ja viihtyisän ympäristön kannalta (maisemaelementti).	Selvitetään kosteikkojen perustamismahdollisuuksia laskuoihin.

Naantalin kaupungin vesihuoltolaitoksen toiminta-alue päivitetään vuoden 2016 aikana.	Toiminta-alue päivitetään vuoden 2018 aikana.
Paineviemäri saneerataan Luonnonmaalla 2016 - 2017.	Saneeraustyö on valmis.
Jätevesipumppaamoihin asennetaan lisää mittakaivoja.	Kirkkolahden pumppaamoon on asennettu ylivuotojen mittauskaivo. Asennetaan lisää vuoden 2018 aikana.
Laaditaan viemäriverkoston saneeraussuunnitelma.	Valmistuu vuoden 2018 aikana.
Ohjataan ja neuvotaan uusia vesiosuuskuntia.	Yksi uusi vesiosuuskunta on suunnitteilla ja yksi rakenteilla, vesihuoltolaitos on ollut mukana ohjaamassa hankkeita.
Hyväksytään vesiosuuskuntien toiminta-alueita.	Kaksi uutta toiminta-aluetta tulee hyväksyttäväksi vuoden 2018 aikana.
Valvotaan viemäriverkoston liittymistä vesihuoltolaitoksien toiminta-alueilla.	Toiminta-alueella sijaitsevat kiinteistöt on velvoitettu liittymään viemäriverkoston.
Haja-asutusalueen kiinteistöjen omistajille annetaan ohjausta ja neuvontaa jätevesien käsittelystä, jotta käsittelyjärjestelmät täyttävät vaatimukset.	Rakennusvalvonta neuvoo rakentamisen yhteydessä ja ympäristötoimi ohjaa ja neuvoo yleisesti jätevesien käsittelyä. Kaupunki on mukana Valonian jätevesien käsittelyä koskevissa neuvontahankkeissa.
Osallistutaan Valonian jätevesihankkeisiin.	Hankkeisiin on osallistuttu 2016. 2012 ja 2017 on osallistuttu lisäksi erilliseen neuvontahankkeeseen, jossa annettiin kiinteistökohtaista neuvontaa Airismaalla ja Aaslassa. Lisäksi neuvojan on voinut tilata kiinteistölle ja Valonia on tarjonnut ilmaista puhelin- ja sähköpostineuvontaa.

Teollisuus

Laitokset tarkkailevat vesistöjen tilaa tarkkailututkimuksin.	Ympäristöluvanvaraiset laitokset tekevät vesistötarkkailua lupapäätösten edellyttämällä tavalla.
Naantalın satamassa käyvien laivojen jätevesien vastaanottomahdollisuudet paranevat, kun puuttuva siirtoviemäri satamasta Luolalan pumppaamolle rakennetaan 2016-2017. Samalla Finnfeeds Finland Oy:llä on mahdollisuus liittyä viemäriverkostoon.	Siirtoviemäri on rakennettu ja satama sekä Finnfeeds Finland Oy on liitetty jätevesiverkostoon. Satamassa on mahdollisuus ottaa vastaan laivojen käymälä- ja pesuvedet ja johtaa ne suoraan jätevesiverkostoon.

Maatalous

Maanomistajat voivat hyödyntää Rymättylän ja Merimaskun ranta- ja maatalousalueiden yleissuunnittelun tuloksia.	Vuonna 2016 on laadittu Rymättylän ja Merimaskun rantojen monikäyttösuunnitelma – luonnon monimuotoisuus, kosteikot ja suojavyöhykkeet (ELY-keskus/Naantalın kaupunki). Tasapainoa luontoon -hankkeen tiedot hyödynnettävissä maanviljelijöillä ympäristötukia haettaessa.
Naantalın kaupungin omistamia viljelysmaita on noin 150 hehtaaria. Selvitetään ja huomioidaan vuokrasopimuksissa pelto-lohkon ominaisuudet ja vesistövaikutukset. Veloitetaan ja kannustetaan sopimuksissa hyviin viljelykäytäntöihin, kuten riittäviin suojakaistoihin ja -vyöhykkeisiin, huolehtimaan maan rakenteesta, pH:sta ja kasvipeitteisyydestä.	
Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan ravinteiden kierrätyshankkeisiin.	

Muut toimenpiteet

Luonnonmaan Matalahti ruopataan ja kunnostetaan veden vaihtuvuuden, veden laadun ja alueen virkistyskäytön parantamiseksi.	Etelä-Suomen aluehallintovirasto on v. 2016 myöntänyt luvan Matalahden kunnostukseen.
Neuvotaan ja ohjataan paikallisia vapaaehtoisia vesiensuojeluyhdistyksiä.	
Myönnetään avustuksia vapaaehtoisille vesiensuojeluyhdistyksille.	Kaupunki on myöntänyt avustusta vuonna 2016 Nuikonlahden ja Kirkkojärven kunnostuksiin. Saaristolautakunta on vuosittain myöntänyt avustuksia Nuikonlahden vesiensuojeluyhdistykselle ja Rymättylän kirkkojärviyhdistykselle. Lautakunta on myös avustanut Merimaskun suvinuottahanketta liittyen puhdistuskalastukseen, toteuttajana Merimasku-Rymättylän Lions Club.
Päivitetään ympäristönsuojelumääräykset.	Päivitetään vuoden 2018 aikana.

2. HYVINVOIVA MERILUONTO

TOIMENPITEET KAUDELLA 2016 - 2018	TOTEUTUMINEN
Uuden puhtaiden ruoppausmassojen meriläjitäysalueen lupahakemus jätetään aluehallintovirastoon.	
Selvitetään ruoppausmassojen maaläjitäyspaikkoja Naantalissa ja lähialueilla Varsinais-Suomessa.	Yhteistyöhanke Turun sataman kanssa maaläjitäyspaikkojen kartoittamiseksi on alkanut v. 2017 ja saadaan päätökseen kevään 2018 aikana.
Venesatamien jätehuoltosuunnitelmat päivitetään.	Päivitetään v. 2018. Huvivenesatamien (yli 50 paikkaa) jätehuollon tilanne on selvitetty syksyllä 2017.
Toteutetaan venetelakoille ja satamille laadittua ympäristöohjetta.	Taimon rannan maaperän ja veneiden pohjien haitallisten aineiden pitoisuusmittauksia on tehty yhteistyössä Pidä Saaristo Siistinä Ry:n kanssa.
Osallistutaan vuotuisen Pidä Saaristo Siistinä Ry:n organisoimaan Siisti biitsi -kampanjaan.	Osallistuttu, Muumimaailmassa toteutettiin tempaus v. 2016 ja Kuparivuoren koulu osallistui v. 2017.
Ehkäistään meren roskaantumista pitämällä yllä riittävää jäteastioiden määrää yleisillä alueilla ja lisäämällä jäteastioita tarvittaessa.	Kaupungin venesatamissa on kaupungin jäteastiat. V. 2017- 2018 käydään läpi venesatamien jätehuoltosuunnitelmat merenkulun ympäristönsuojelulain edellyttämällä tavalla.
Ohjuoksutukset ja ylivuodot jätevesipumppaamoilta minimoidaan, jotta haitta-aineita ei pääse vesistöihin.	Vuonna 2016 Naantalissa pumppaamoilla ei ollut ylivuotoja.
Tarkistetaan golfkenttien ympäristönsuojelulain nojalla annetut määräykset koskien lannoitteiden ja torjunta-aineiden käyttöä.	Määräykset tarkistetaan v. 2019.

Alueiden kaavoitusvaiheessa otetaan huomioon lumen varastointitarpeet ja varmistetaan sulamisvesien kulkeutuminen hulevesiverkostoon.	Asia on huomioitu tapauskohtaisesti asemakaavatyön yhteydessä. Kukola II:n alueelle Navireen on varattu lumenkaatopaikka.
---	---

3. PUHDAS JA TURVALLINEN VESILIIKENNE

TOIMENPITEET KAUELLE 2016 - 2018	TOTEUTUMINEN
Itämeren alueiden toimijoiden kykyä varautua onnettomuuksiin parannetaan yhdenmukaistamalla Itämeren alueen viranomaisten ja satamien turvallisuus-käytäntöjä. Mm. Naantalin Satama on mukana yhteistyöhankkeessa, HAZARD, (2016-2019).	Satama on mukana Turun yliopiston kauppakorkeakoulun vetämässä HAZARD-hankkeessa.
Poistatetaan romualuksia saaristosta.	Tietojen kerääminen romualuksista aloitettu 2016, kampanja romualusten poistamiseksi toteutetaan v. 2017-18.
Satamaan rakennetaan alusten harmaa- ja käymälävesien vastaanottojärjestelmä, joka liitetään kunnalliseen viemäriverkostoon.	Siirtoviemäri on rakennettu ja satama sekä Finnfeeds Finland Oy liitetty jätevesiverkostoon. Satamassa on mahdollisuus ottaa vastaan laivojen käymälä- ja pesuvedet ja johtaa ne suoraan jätevesiverkostoon.
Merellä järjestetään suuronnettomuusharjoitus keväällä 2016.	Satama-alueella on järjestetty suuronnettomuusharjoitus keväällä 2016. Lokakuussa 2017 järjestettiin Turun ja Naantalin merialueilla suuronnettomuusharjoitus.
Saaristomerén alueen alusöljy- ja aluskemikaali-vahinkojen torjunnan yhteistoiminta-suunnitelma valmistuu keväällä 2016. Naantalin kaupunki on mukana ohjelman valmistelussa.	Suunnitelma on valmistunut 2016.
Naantalin kaupunki on mukana kehittämässä öljyntorjuntakalustoa Saaristomerellä, siten että kalusto saataisiin nopeasti vahinkopaikalle.	Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos on sijoittanut öljyntorjuntakontin Röölän satamaan.

4. SUUNNITELMALLINEN VESIALUEIDEN KÄYTTÖ

TOIMENPITEET KAUDELLE 2016 - 2018	TOTEUTUMINEN
Jatketaan Saaristo-ohjelman kehittämistä ja toteuttamista.	Tasapainoa luontoon -hanke toteutunut. Hanke on esittänyt toteutettavaksi Naantalin saariston alueelle 18 uutta valuma-aluetta ja 428 luonnon monimuotoisuuskohdetta. Saaristo-ohjelma päivitetään kaupungin strategian päivitystyön valmistuttua.
Laaditaan karttamuotoinen yhteenveto Naantalin kaupungin vesialueelle ja rannoille kohdistuvista erilaisista toiminnoista (mm. väylät, putket ja kaapelit, teollisuuslaitokset, satamat ja kalankasvattamot, luonnonsuojelualueet, herkäät vedenalaiset alueet ja uimarannat).	
Hyödynnetään vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden inventointiohjelman (VELMU) aineistoa.	Kaupungin ympäristönsuojelu osallistuu VELMU-karttapalvelun käyttökoulutukseen keväällä 2018.
Kaavoituksessa selvitetään ja otetaan huomioon meri- ja ranta-alueiden luonto- ja ympäristönäkökohdat.	Kaavatöiden yhteydessä tehdään tarvittavat luontoselvitykset, joiden tulokset otetaan huomioon kaavoissa.
Merialueen rakennushankkeita koskevissa lausunnoissa ja luvissa otetaan huomioon luonto- ja ympäristönäkökohdat.	ELY-keskukselle tehtiin Naantalin alueelta vuonna 2017 32 ruoppausilmoitusta. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen antoi vuonna 2017 Etelä-Suomen aluehallintovirastolle merialueen rakennushankkeista 8 lausuntoa.
Varmistetaan rantojen monipuolinen käyttö asumisen, yritystoiminnan, matkailun, vapaa-ajan toimintojen, maisemansuojelun ja vesien suojelun näkökulmasta.	Ranta-alueiden rakennushankkeita koskevissa lausunnoissa ja luvissa on otettu huomioon luonto- ja ympäristönäkökohdat.

5. AKTIIVINEN ITÄMERI-KANSALAINEN

TOIMENPITEET KAUELLE 2016 - 2018	TOTEUTUMINEN
Kuparivuoren koulu jatkaa Vihreä lippu -työtä.	
Päiväkodeissa ja kouluissa hyödynnetään Saaristomerta opetuksessa ja tarjotaan lapsille mereen liittyviä elämyksiä.	Maijamäen koulu järjestää vuosittain kestävän kehityksen viikon. Lisäksi koulussa tehdään vesitutkimuksia yhteistyössä LuMa-keskuksen kanssa.
Lähiruuan, muun muassa kalan käyttöä jatketaan ja mahdollisuuksien mukaan lisätään lähiruuan tarjontaa Naantalın kaupungin ateriapalveluissa.	Ateriapalvelut on jatkanut lähikalan käyttöä.
Ateriapalvelut jatkaa Portaatt luomuun -ohjelmassa.	Ateriapalvelut on edelleen mukana Portaatt luomuun-ohjelmassa. Puuro on luomua.
Kaupunki osallistuu Kalatalousstrategian mukaisesti Saaristomeren kalatalousryhmän toimintaan.	
Kaupunki osallistuu Lounais-Suomen ympäristöohjelman Haastekampanjaan lähikalahaasteella.	Ateriapalvelut on osallistunut Ympäristö Nyt Ruokalautanen ympäristövaikuttajana-kehityspolun Haasteareena-kampanjaan ja haastanut mm. Arkean lähikalahaasteeseen.
Kalastuselinkeinojen toimintaedellytyksiä ja kestävyyttä kehitetään yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa.	Kalankasvattamot osallistuvat ympäristölupapäätöstensä edellyttämällä tavalla merialueen yhteistarkkailuun. Rymättylän ja Velkuan merialueiden yhteistarkkailututkimus on tehty kesällä 2017.
Lainataan Valonian Puhdasta vettä kansalle ja kaloille -näyttely kirjastoon.	
Naantalın Musiikkijuhlat jatkaa yhteistyötä Saaristomeren Suojelurahaston kanssa ja Saaristomeri-lipun tarjoamista Musiikkijuhlien konserteissa.	Yhteistyö Saaristomeren Suojelurahaston kanssa jatkuu.
Tuetaan vapaaehtoista vesiensuojelutyötä tekevien yhdistysten toimintaa.	Kaupunki on myöntänyt avustusta vuonna 2016 Nuikonlahden ja Kirkkojärven kunnostuksiin.

Järjestetään koulujen kanssa Vanhankaupungin edustan merenpohjan siivoustapahtuma.	Tempaus järjestettiin 19.5.2017. Mukana olivat Kultarannan koulun 5.lk ja Majamäen koulun 7.lk sekä Turun seudun sukeltajat, Pidä Saaristo Siistinä Ry, Lounais-Suomen Jätehuolto Oy, Naantalin kaupungin ympäristönsuojelu ja Valonia. Rannalla oli oppilaille ympäristöaiheisia tietopisteitä ja vesistöntutkimusta.
Aktivoidaan kaupunkilaisia ja yhdistyksiä osallistumaan Itämeren suojelutempauksiin, kuten Siisti Biitsi -tapahtumaan.	Kuparivuoden koulu on osallistunut Siisti Biitsi-tapahtumaan 2017. Muumimaailma osallistui 2016.
Hyödynnetään sosiaalista mediaa tiedottamisessa.	
Paikallisissa tapahtumissa tuodaan esiin Itämeri-teemaa.	Rymättylän ja Merimaskun kesätapahtumissa on Valonia esitellyt jätevesien käsittelyyn liittyviä asioita.
Selvitetään yhteistyössä Naantalin Matkailun kanssa uusia keinoja tarjota matkailijoille tietoutta Itämeren tilasta sekä merensuojelusta.	Vierasvenesatamassa on jaossa Itämerestä kertovaa materiaalia.
Jatketaan yhteistyötä Muumimaailman kanssa Itämeren suojeluasioiden esiin nostamiseksi. Muumimaailmassa on Itämeri-piste kesällä 2016.	Muumimaailma on toteuttanut kesällä 2016 yhteistyössä Pidä Saaristo Siistinä Ry:n sekä kaupungin ja päiväkotien kanssa Siisti Biitsi -kampanjaa siivoamalla Kailon rantoja.

